

Mpox– provtagning och åtgärder

Mpox provtagningsanvisningar och hantering inom Region Gävleborg.

Mpox är en anmälningspliktig och smittspårningspliktig sjukdom.

Bakgrund

”Mpox orsakas av apkoppsvirus, och delas upp i klad 1 och klad 2. Klad 1 har rapporterats som allvarligare och är mer smittsamt.

Den vanligaste beskrivna smittvägen var tidigare, före 2022, från djur till människa. Sedan 2022 sprids mpox (klad 2b) för första gången i större utsträckning, även utanför Afrika. Sjukdomen har huvudsakligen drabbat män som har sex med män (MSM) och smittan har främst spridits via sexuella kontakter.

Aktuellt utbrott

Sedan 2023 sprids klad 1 i centrala Afrika med ett snabbt ökande antal sjukdomsfall, framförallt i Demokratiska republiken Kongo.

Viruset smittar framför allt vid nära fysisk kontakt med en person som är infekterad, indirekt kontaktsmitta förekommer och smitta från luftvägarna inte är helt uteslutet.

I de data som finns tillgängliga har vård- och laboratoriepersonal mycket låg risk att smittas med apkoppsvirus i sin yrkesutövning.

Informationsmaterial

Folkhälsomyndighetens informationsmaterial om apkoppor (finns på flera språk) [Informationsmaterial om mpox på svenska och flera språk — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Information till personal på laboratorier

[Information till personal på laboratorier om mpox — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Provtagning

- Vid misstänkt fall kontakta *infektionsjouren*.
- Provtagning kan ske i primärvården, på infektionsmottagningen och könsmottagningen. Prover skickas till Uppsala via lab.
- Provtagning bekostas inte av smittskydd.

Indikation för provtagning

Syftet med provtagning är att identifiera fall av apkoppor för att kunna erbjuda behandling och förhindra smittspridning.

Följande kriterier utgör indikation för provtagning av en patient.

- Symtom förenliga med apkoppor och sexuell eller annan nära kontakt de senaste 21 dagarna före insjuknande med en person som är ett bekräftat eller misstänkt fall av apkoppor.
- Symtom förenliga med apkoppor och sexuell kontakt med ny partner senaste 21 dagarna före insjuknande.
- Symtom förenliga med apkoppor där epidemiologiskt samband saknas, men övriga kliniska kriterier är uppfyllda.

Provtagningsanvisningar

Provtagningsanvisning Apkoppor - Region Gävleborg

[Mpox - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se)

Bekräftade och misstänkta fall

Misstänkta fall av apkoppor - provtagning och åtgärder se

Folkhälsomyndighetens information

[Information till personal inom vård och omsorg om mpox — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Behandlande läkares ansvar vid positivt provsvar

1. Ge patienten information om mpox, inklusive hur det smittar. Bedöm behov av vårdnivå. För vårdhygieniska riktlinjer, se <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/v/vagledning-for-vardhygieniska-rutiner-i-sjukvarden-gallande-mpox/>
 2. Förhållningsregler ges alltid till bekräftade fall och efter en individuell bedömning av behandlande läkare till misstänkta fall enligt smittskyddsblad. Ges muntligt och skriftligt - se smittskyddsblad till patienter och nära kontakter med hög risk för smitta.
 3. Smittspårning görs av den verksamhet där provet tagits. Se rubriken "Smittspårning" i smittskyddsblad för läkare.
 4. Klinisk smittskyddsanmälan ska göras i SmiNet. Ange datum för insjuknande, sannolikt smittland och smittväg, se <https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-vard-tandvard/kunskapsstod-och-rutiner/smittskydd/Anmalan/>
 5. Provtagning, vård och eventuell behandling är kostnadsfri för patienten.
-

Vaccination mot mpox

Vaccination mot mpox rekommenderas till personer som har en ökad risk för att smittas med mpox. Vaccinet kan ges i förebyggande syfte som preexpositionspylax eller efter exponering som postexpositionspylax. Det är alltid en läkare som bedömer om du har behov av att vaccineras.

[Vaccination mot mpox — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Smittskyddsblad

Hos smittskyddsläkarföreningen finns smittskyddsblad rörande mpox:

- Smittskyddsblad inklusive förhållningsregler för patienter.
- Smittskyddsblad inklusive förhållningsregler för nära kontakter med hög risk för smitta enligt den riskbedömning som presenteras i läkarinformationen.
- Smittskyddsblad med information till kontakter med låg risk för smitta enligt den riskbedömning som presenteras i läkarinformationen.
- Smittskyddsblad för läkare om mpox inklusive vägledning vid smittspårning.

<https://slf.se/smittskyddslakarforeningen/smittskyddsblad/>
